

Sygn. akt V U 1193/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 12 października 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 1193/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy S. S. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony wobec wymaganych co najmniej 15 lat, udowodnił 10 lat, 5 miesięcy i 22 dni pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca S. S. zarzucił obrazę przepisu art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej poprzez błędne uznanie, że wnioskodawca nie przepracował w warunkach szczególnych ponad 15 lat, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że był zatrudniony w charakterze mechanika pojazdów mechanicznych i wykonywał tę pracę w kanałach remontowych od 03 października 1973 r. do 31 stycznia 1988 r. i wraz z okresem pracy górniczej przy wydobywaniu miedzi od 1988 r. do 2015 r. przepracował ponad 24 lat w szczególnych warunkach. Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i uznanie, że S. S. nabył prawo do emerytury.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że w okresie zatrudnienia w (...) L. jako mechanik wykonywał remonty i naprawiał pojazdy mechaniczne, głównie w tzw. „kanałach.” Wymieniał klocki hamulcowe, tłoki, skrzynie biegów, rury wydechowe, wały napędowe.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji, a ponadto wskazał że wnioskodawca pracę w szczególnych warunkach wykonywał w czasie od 20 maja 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. Organ rentowy nie rozpatrywał jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...), ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. S., ur. (...), wiek emerytalny 60 lat osiągnął w dniu (...), posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. łącznie 25 lat, 1 miesiąc i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 5 miesięcy i 22 dni okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(n i e s p o r n e)

W okresie od 03 października 1973 r. wnioskodawca był zatrudniony na wstępny staż pracy, do 03 stycznia 1974 r. jako monter, a następnie w czasie do 31 stycznia 1986 r. był zatrudniony na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych i ostatnio, z dniem 01 marca 1979 r. powierzono mu obowiązki brygadzysty obsługi technicznych. W czasie tego zatrudnienia, od 26 kwietnia 1976 r. do 10 kwietnia 1978 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Do zakresu czynności brygadzysty Stacji Obsługi należało:

- rozdział pracy wśród pracowników brygady,
- instruktaż w zakresie stosowania prawidłowej technologii,
- kontrola celowości zużycia części zamiennych i materiałów
- kontrola stanu narzędzi i urządzeń używanych przez pracowników brygady
- bezpośredni udział w naprawach i obsłudze pojazdów samochodowych
- kontrola jakości pracy wykonywanej przez brygadę
- szkolenie codzienne na stanowisku pracy podległych pracowników
- sporządzanie meldunków brakach części zamiennych i materiałach.
- prowadzenie zapisów w książkach pojazdów, rodzaje wykonywanych napraw z wpisem pobieranych części oraz godzin pracy z podpisem sprawności
- sporządzanie raportu zmianowego z przekazaniem zmiany oraz pojazdów będących w naprawie
- uzgodnienie każdorazowo dyspozycji dziennej z jej podpisem
- dbanie o estetyczny wygląd stanowisk pracy oraz pomieszczeń socjalnych
- ochrona mienia zakładowego przed dewastacją oraz kradzieżą.

D o w ó d: akta osobowe.

W miejscu pracy ubezpieczonego, na stacji obsługi pojazdów wykonywano czynności polegające na okresowych, smarowaniu podzespołów takich pojazdów jak autobusy i samochody ciężarowe i wymianie w tych pojazdach oleju, w silnikach, skrzyniach biegu i tylnym moście. Czynności te były wykonywane na kanale remontowym, Smarowanie polegało na przyłożeniu tawotnicy do „kalamitek”. Smarowanie autobusu zajmowało, w zależności od jego wielkości,

0,5 – 1 godziny i było wykonywane po przebiegu około 2.500 km. Wymianę oleju wykonywano po przebiegu około 5.000 km. Na stacji obsługi był jeden kanał remontowy. Wnioskodawca nie wykonywał prac polegających na naprawie pojazdów mechanicznych. Na stacji obsługi pracował na zmianie brygadzysta wraz z dwoma mechanikami. Brygadzysta wypisywał dokumenty, prowadził całą dokumentację stacji obsługi. Potrzeba pracy brygadzysty w kanale remontowym zachodziła wówczas gdy trzeba było zastąpić nieobecnego w pracy mechanika lub w celu udzielenia pomocy przy smarowaniu. Brygadzysta kilkakrotnie w czasie zmiany wchodził do kanału remontowego na czas 15 – 30 minut.

D o w ó d: zeznania świadków: J. P., e-protokół: 00:08:00-00:25:00,

A. T., e-protokół: 00:27:00-00:38:00.

Wnioskodawca zwracał się do pracodawcy o wydanie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ale spotkał się z odmową. Na stanowisku smarowniczym pracowało na zmianie 2, czasami 3 pracowników.

(n i e s p o r n e; oświadczenie wnioskodawcy, k. 26)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie albowiem ustalenie zaskarżonej decyzji wskazujące na brak wymaganych do dnia 01 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowodniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt iż na dzień 01.01.1999 r. wnioskodawca wykazał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ukończył 60 lat, nie był członkiem OFE.

Sporną kwestią wymagają ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach; według ustaleń zaskarżonej decyzji udokumentował 10 lat, 5 miesięcy i 22 dni okresów wykonywania pracy w takich warunkach.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczony nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z przyczyn wskazanych w zaskarżonej decyzji organ rentowy nie uznał wskazanego w niej okresu pracy jako wykonywanego w szczególnych warunkach.

W świetle zebranego w sprawie materiału, w okresie od 03 października 1973 r. do 31 stycznia 1988 r. ubezpieczony nie wykonywał prac polegających na naprawie pojazdów samochodowych. W szczególności nie wykonywał prac, które wymieniono w uzasadnieniu jego odwołania, takich jak wymiana klocków hamulcowych, tłoków, skrzyń biegów, rur wydechowych i wałów napędowych. S. S. nie wykonywał remontów i napraw pojazdów mechanicznych, szczególnie w kanałach remontowych. Ubezpieczony wykonywał pracę związaną z obsługą techniczną (OT), polegającą na okresowym smarowaniu podzespołów pojazdów oraz okresowej wymianie w tych pojazdach olejów. Prace polegające na wykonywanej okresowo obsłudze technicznej pojazdów nie są tożsame z pracami polegającymi na naprawie pojazdów mechanicznych. Na podkreślenie zasługuje także niesporny, istotny fakt, że żądania S. S. wydania mu świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach nie uwzględniła (...) w L.. Jedyne racjonalnym, szczególnie w świetle zebranego w sprawie materiału, wyjaśnieniem tej odmowy jest przekonanie pracodawcy ubezpieczonego, że wykonywana przez niego praca w stacji obsługi pojazdów nie była wykonywana w szczególnych warunkach i taką ocenę Sąd w pełni podziela.

Całokształt zebranego w sprawie materiału dostatecznie uzasadnia zatem wnioszek, że wykonując pracę w stacji obsługi pojazdów polegającą na okresowej wymianie olejów oraz także okresowym smarowaniu podzespołów pojazdów, S. S. nie wykonywał prac wymienionych w Dziale XIV, poz. 16 wykazu A, stanowiącego załącznik do wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r., tj. prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Sąd w pełni podziela pogląd jaki w wyroku z dnia 27 czerwca 2013 r. wyraził Sąd Apelacyjny w Poznaniu, sygn. akt III AUa 102/13 (LEX nr 134229). Sąd Apelacyjny wskazał, że w załączniku do rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) – wykaz A dział XIV poz. 16 – wymieniono jako stanowisko pracy w szczególnych warunkach tylko prace naprawcze pojazdów wykonywane w kanałach remontowych, a nie wszelkie prace wykonywane przy naprawie pojazdów. Bez naruszenia zasad wykładni prawa nie można stwierdzić, aby w rozumieniu powołanego przepisu – stanowisko mechanika samochodowego (przy uwzględnieniu, że specyfika tego zawodu wymaga w pewnym zakresie również wykonywania prac w kanałach remontowych), było stanowiskiem pracy w szczególnych. Gdyby bowiem taka była intencja ustawodawcy, to nie ograniczyłby on zakresu wskazanego stanowiska pracy w szczególnych warunkach tylko do prac wykonywanych w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Sąd nie może w tym zakresie stosować wykładni rozszerzającej, bowiem byłaby ona sprzeczna z wykładnią językową tego przepisu. Zgodnie z wykazem A, dział XIV, poz. 16 pracami w szczególnych warunkach są jedynie i wyłącznie prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, nie zaś prace polegające na wykonywaniu przeglądów okresowych pojazdów.

Niezależnie od wskazanych wyżej okoliczności należy także uwzględnić z zebranego w sprawie materiału fakt, że prac w kanale remontowym wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Skoro zatem S. S. nie wykazał wymaganego okresu wykonywania prac w szczególnych warunkach, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione dostatecznie uzasadnionych podstaw odwołanie oddalił.